

De traditionele trova: diepgewortelde Cubaniteit

Ze noemden zichzelf troubadours. Ze noemden zichzelf trots troubadours. Ze waren bohémiens verliefd op het leven en ze verkondigden dit in liederen. Ze bezongen het Leven: ze bezongen de liefde, hartzeer, pijn, schoonheid, de vrouw.

Een troubadour heeft poëzie te schrijven en te zingen. Een troubadour heeft zich met de gitaar te begeleiden. Een troubadour zingt alleen zijn eigen liederen of die van andere troubadours. Een troubadour antwoordt een andere troubadour met een lied wanneer hij dat nodig vindt. Een troubadour draagt zijn lied bij wanneer er besloten wordt in serie over een onderwerp te componeren. Een troubadour schrijft zijn liederen niet op, hij draagt ze live over. Een troubadour maakt deel uit van een subcultuur met zijn eigen wetten, een muzikale broederschap.

Pepe Sanchez. Bij een venster of in een hoek van de stad. Sindo Garay. Op het erf van een vriend of in een bar. Zingen, zingen en de ziel verlichten. Alberto Villalón. Gitaarakkoorden met rum en liefdevolle stem. Onder de maan van Santiago in serenade. Miguel Matamoros.

En het waren die eenvoudige mannen, zonder technische kennis van muziek, een aantal van hen analfabeet, die – zoals het lot aan het begin van de vorige eeuw het bepaalde – het *Cubaanse lied* creëerden.

Voor hen waren er liederen in Cuba, maar meer dan Cubaans, waren dit liederen gecomponeerd in Cuba. Lieder die gezongen werden aan het moederland, het landschap, de Cubaanse vrouw, maar die klonken als een Italiaanse aria, een Franse ballade, een Napolitaans lied en die wiegden als een wals; een langzame, zangerige, tropische wals.

Deze troubadours slaagden erin verschillende muzikale elementen samen te voegen die een natuurlijke wisselwerking vonden in de populaire muziek en tot een typisch Cubaans product verwerden. Ze behielden bepaalde versieringen van de Europese tradities om de melodieën te zingen, hielden een muzikale inleiding aan en bepaalde harmonische combinaties maar elimineerden de wals in het voordeel van de danza. Dus gebruikten ze een binaire maat –

comfortabeler, natuurlijker voor de Cubaanse expressie – om hun muzikale voordracht in twee delen te organiseren waarbij – meestal – het eerste kalm is, expositorisch, in mineur, en het tweede jovialer, meer ritmisch, in majeur, de eerste contradanzas en dansas uit het verleden herdenkend.

Ze bleven hun natuurlijke melodieën zingen met twee parallelle stemmen tot hun vindingrijkheid tot twee verschillende melodieën leidde als gevolg van de geïmproviseerde afwijkingen van de tweede stem. Het kwam zelfs tot twee melodieën met verschillende teksten. Maar ondanks deze ontwikkeling getuigen ze nooit van complexiteit. Deze liederen vloeien met de helderheid van een stroompje tussen de stenen. En verfrissen.

Trova is poëzie. Lyriek, délicatesse, Creoolse verfijning. Er is altijd iets verdrietigs of nostalgisch in deze muziek gewiegd door levendige ritmes 'sandungueros' dat een onweerstaanbare balans teweegbrengt: gratie, elegantie en smaak: De essentiële Cubaniteit. De diepgewortelde Cubaniteit.

In de schaduw van een laurier of in de schaduw van een café luifel. Manuel Corona. Onder het balkon van een Cubaanse. Onder een oude straatgaslantaarn. Graciano Gómez. Gekleurd door glas-in-lood, staande bij een Cubaanse mampara. Feestgitaren, stemmen die de stad parfumeren. Rosendo Ruíz. Maria Teresa Vera. Eusebio Delfín. Miguel Companioni. Angel Almenares ...